

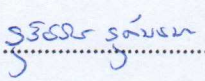
โรงพยาบาลสูงเม่น จังหวัดแพร่
SUNG MEN HOSPITAL PHRAE

WI - OR - 016 - 00

วิธีปฏิบัติงาน
เรื่อง

เทคนิคการปฏิบัติงานในห้องผ่าตัด

โรงพยาบาลสูงเม่น จังหวัดแพร่

	ชื่อ - นามสกุล	ลายมือชื่อ	วัน/เดือน/ปี
ผู้จัดทำ	นายอุดมศักดิ์ ถิ่นแก้ว (พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ)		11 พ.ค. 61
ผู้ตรวจทาน	นายอุดมศักดิ์ ถิ่นแก้ว (พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ)		11 พ.ค. 61
ผู้อนุมัติ	นางสุรีย์รัตน์ สุคันธมาลา (พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ)		11 พ.ค. 62

วันที่ประกาศใช้

สำเนาฉบับที่ A

เอกสาร ☐ ควบคุม ☐ ไม่ควบคุม

 โรงพยาบาลสุคนธ์สุนทร SUNGKEN HOSPITAL PHRAE	วิธีปฏิบัติงาน				ฉบับที่	A	หน้า 3 จาก 5
	เรื่อง	เทคนิคการปฏิบัติงานในห้องผ่าตัด			เลขที่	WI – OR – 016 – 00	
	ผู้จัดทำ	ห้องผ่าตัด	วันที่เริ่มใช้	11 พ.ย. 67	ผู้อนุมัติ	นางสุรีย์รัตน์ สุคนธ์มาลา	

เทคนิคการปฏิบัติงานในห้องผ่าตัด

1. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานในห้องผ่าตัดมีความรู้ เรื่องเทคนิคทางห้องผ่าตัด
2. บุคลากรมีทักษะในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ได้แก่ การเปิดห่อของปราศจากเชื้อในการเตรียมผ่าตัด การเตรียมความสะอาดผิวหนังผู้ป่วยบนเตียงผ่าตัด การล้างมือ การสวมเสื้อคลุมผ่าตัด การสวมถุงมือปลอดเชื้อแบบ Close การปูผ้าปลอดเชื้อ ซึ่งเป็นขั้นตอนปฏิบัติที่ทำต่อเนื่องกัน

2. ขอบเขต

แนวทางการปฏิบัติงานตามเอกสารคุณภาพฉบับนี้ใช้สำหรับงานการพยาบาล แผนกงานผ่าตัด

3. ผู้รับผิดชอบ

เจ้าหน้าที่หน่วยงานห้องผ่าตัดและวิสัญญี

4. คำจำกัดความ

ไม่มี

5. วิธีปฏิบัติ

1. การเปิดห่อของปราศจากเชื้อ ในการเตรียมผ่าตัด
  - ล้างมือให้สะอาด และจะเปิดห่อเครื่องมือปลอดเชื้อ เมื่อย้ายผู้ป่วยมาที่เตียงผ่าตัดแล้ว และต้องตรวจเช็คห่อของไม่เปียกชื้น อยู่ในสภาพดี เทปที่แสดงความปลอดภัย ต้องเปลี่ยนเป็นสีดำชัดเจน
  - ต้องเปิดให้ห่างตัว และเปิดด้านไกลตัวก่อน สัมผัสเฉพาะด้านนอกห่อของเท่านั้น โดยจับริมผ้าที่ติดลวั้ ระวังการสัมผัสของภายในที่ปลอดเชื้อ
  - รินสารน้ำลงบนภาชนะที่อยู่บนโต๊ะปลอดเชื้อ มือที่ถือขวดสารน้ำควรอยู่นอกบริเวณปลอด เชื้อ และรินให้สารน้ำไหลลงสู่ภาชนะปลอดเชื้อ
  - ผู้ที่ไม่ได้สวมชุดปลอดเชื้อ ต้องยืน หรือเดินให้ห่างบริเวณปลอดเชื้ออย่างน้อย 1 ฟุต และหันหน้าเข้าหาโต๊ะปลอดเชื้อ เพื่อให้แน่ใจว่าจะไม่สัมผัสของปลอดเชื้อ และไม่เอื้อมข้ามบริเวณปลอดเชื้อ
2. การเตรียมความสะอาดผิวหนังผู้ป่วยบนเตียงผ่าตัด

บางกรณีอาจต้องโกนขนบริเวณผิวหนังถ้าจำเป็น และการโกนขนควรทำในระยะเวลาสั้นที่สุด ก่อนผ่าตัด ต้องระมัดระวังการเกิดบาดแผลที่ผิวหนัง เพราะบาดแผลจะเป็นสาเหตุหนึ่งของการติดเชื้อหลังผ่าตัดได้

  - 2.1 เตรียมเครื่องใช้และอุปกรณ์สำหรับทำความสะอาดผิวหนังดังนี้
    - Set Scrub 1ชุด ประกอบด้วย ถ้วยสแตนเลส 1 ใบ, ผ้าก๊อซ ประมาณ 6-10 ชิ้น ผ้า Swab ขนาด 1 x 1 ฟุต 1 ชิ้น
    - ถุงมือ Sterile 1 คู่

 โรงพยาบาลสุพรรณ จัตุรพงษ์ SUNGAREE HOSPITAL PHRAE	วิธีปฏิบัติงาน				ฉบับที่	A	หน้า 4 จาก 5
	เรื่อง	เทคนิคการปฏิบัติงานในห้องผ่าตัด			เลขที่	WI – OR – 016 - 00	
	ผู้จัดทำ	ห้องผ่าตัด	วันที่เริ่มใช้	11 พ.ย. 67	ผู้อนุมัติ	นางสุรีย์รัตน์ สุคันธมาลา	

- น้ำยาทำลายเชื้อ Hibitane หรือ providine scrub

2.2 จัดท่าของผู้ป่วยให้ถูกต้องชนิดการผ่าตัด

2.3 เปิดบริเวณที่จะทำผ่าตัดให้กว้างเพียงพอ

2.4 เปิด Set Scrub อย่างถูกวิธี เทน้ำยาทำลายเชื้อ Hibitane หรือ providine scrub ลงในถ้วย
สแตนเลส พอประมาณ 5 - 20 มล.แล้วแต่หัตถการ

2.5 สวมถุงมือ Sterile อย่างถูกวิธี

2.6 พอกผิวหนังบริเวณที่จะทำผ่าตัด ด้วยก๊อส 1- 2 ชั้น ชุบน้ำยาทำลายเชื้อ Hibitane หรือ
providine scrub ในถ้วยสแตนเลส พอกผิวหนังเป็นวงกลมจากด้านใน วนออกไปด้านนอกให้กว้าง 4 - 8 นิ้ว

2.7 ใช้ก๊อส 1 - 2 ชั้น เช็ดคราบน้ำยาทำลายเชื้อ Hibitane หรือ providine โดยเช็ดจากด้านใน
ออกด้านนอก

3. การล้างมือ หมายถึงการพอกมือและแขนด้วยสบู่น้ำยาทำลายเชื้อ และล้างให้ สะอาดด้วยน้ำที่ไหลผ่าน
จากก๊อกตลอดเวลา ระยะเวลาพอกมือ 3-5 นาที

ขั้นตอนการล้างมือ

- ล้างมือด้วยสบู่น้ำยาทำลายเชื้อจนถึงข้อศอกให้สะอาดก่อน
- หยิบแปรงปอดเชื้อ พอกด้วยสบู่น้ำยาทำลายเชื้อ ตั้งต้นพอกจากปลายเล็บ นิ้วทุกนิ้ว ซอกนิ้ว ฝ่ามือ
หลังมือ จนถึงข้อศอก โดยถูเป็นวงกลม ไม่ถอยย้อนกลับมาที่เดิม ทำเหมือนกันทั้ง 2 มือ ทิ้งแปรงและล้างมือ โดย
ยกมือให้สูงกว่าข้อศอกตลอดเวลา จนฟองสบู่นหมด
- ยกมือ และแขนทั้ง 2 ข้างไว้ด้านหน้า อยู่ในระดับสายตาห่างจากตัว
- ใช้หลังนิ้วประตู่ เปิดประตู่เข้าห้องผ่าตัด โดยระวังไม่ให้มือและแขน สัมผัสกับสิ่งที่ไม่ปลอดเชื้อ

4. การสวมเสื้อคลุมผ่าตัด

- ยืนห่างจากโต๊ะเสื้อปลอดเชื้อ ประมาณ 1 ฟุต
- หยิบผ้าเช็ดมือ ยกขึ้นมาตรงๆ พยายามถือให้ห่างจากตัวตลอดเวลา
- คลี่ผ้าเช็ดมือออก ระหว่างเช็ดระวังไม่ให้ผ้าเช็ดมือสัมผัสกับชุดที่สวม แบ่งผ้าเช็ดมือ เป็น 2 ส่วน
ส่วนที่ 1 เช็ดมือขวาโดยถือผ้าที่มือซ้าย ให้มือซ้ายอยู่ใต้ผ้า เช็ดมือขวาให้แห้ง แล้วเช็ดแขนขวา จากข้อมือถึง
ข้อศอก
- ใช้มือขวารับผ้าอีกด้านหนึ่ง เช็ดมือซ้าย และแขนซ้ายด้วยวิธีเดียวกัน แล้วจึงทิ้งผ้าเช็ด มือลงในตะกร้า
- หยิบเสื้อ Gown จากโต๊ะยกสูงระดับสายตาที่ปราศจากเชื้อ บริเวณคอเสื้อด้านใน ปล่อยชายเสื้อคลี่ลง
ด้านล่าง ใช้มือ 2 ข้างคลี่คอเสื้อด้านในออก ระวังมือสัมผัสกับเสื้อด้านนอก
- กางเสื้อออกทั้งตัว สอดมือและแขนทั้ง 2 ข้าง ผ่านเข้าไปในแขนเสื้อด้านละข้างในลักษณะที่ชูแขนขึ้น
เหนือไหล่ จนมือทั้งสองข้างอยู่ที่ปลายแขนเสื้อบริเวณจัมแขน แต่ไม่พันออกมา
- ผู้ช่วย (Circulating Nurse) จะช่วยขยับเสื้อจากทางด้านหลังให้เข้าที่ และช่วยผูกคอเสื้อ

5. การสวมถุงมือปราศจากเชื้อ แบบ Close

- หลังจากสวมเสื้อ Gown แล้ว มือยังอยู่ภายในแขนเสื้อ
- หยิบซองถุงมือมาทางริมโต๊ะใกล้ตัว เปิดซองถุงมือออก

 โรงพยาบาลสุคนธ์เมธี จังหวัดพะเยา SUNGMEH HOSPITAL PHRAE	วิธีปฏิบัติงาน				ฉบับที่	A	หน้า 5 จาก 5
	เรื่อง	เทคนิคการปฏิบัติงานในห้องผ่าตัด			เลขที่	WI – OR – 016 - 00	
	ผู้จัดทำ	ห้องผ่าตัด	วันที่เริ่มใช้	11 พ.ย. 67	ผู้อนุมัติ	นางสุรีย์รัตน์ สุคนธ์มาลา	

- หยิบถุงมือข้างแรกออกมาวางคว่ำลงบนฝ่ามือข้างที่จะสวม (ซึ่งหงายมืออยู่ภายในแขนเสื้อ) โดยให้นิ้วของถุงมือชี้เข้ามาทางข้อศอกและรอยเปิดของถุงมืออยู่บริเวณฝ่ามือ
- ใช้มือช่วยกันกางส่วนเปิดของถุงมือ และครอบลงบนมือข้างที่จะสวมปล่อยนิ้วมือลงไป
- ดึงขอบของถุงมือให้คลุมข้อมือเสื้อ แล้วดึงถุงมือและแขนเสื้อขึ้น ถุงมือจะตามแขนเสื้อขึ้นมาสวมพอดีกับนิ้วมือ
- ถ้านิ้วเข้าช่องผิดให้ใช้มืออีกข้างที่อยู่ในแขนเสื้อมาช่วยจัดเข้าที่ให้เรียบร้อย แล้วเริ่มสวมถุงมืออีกข้างด้วยวิธีเดียวกัน
- ดึงถุงมือบริเวณนิ้วมือ เพื่อให้กระชับกับนิ้วมือทุกนิ้ว
- แกะเชือกที่ผูกไว้ด้านหลังของเสื้อ Gown ออก มือหนึ่งถือเชือกเส้นที่อยู่ใกล้ตัวไว้ อีกมือหนึ่งยื่นเชือกด้านหลังไกลตัวส่งให้ผู้ช่วย โดยผู้ช่วยจะใช้ปากคีบจับส่วนปลายเชือก พยายามที่สวมเสื้อ Gown หมุนตัวไปให้เสื้อ Gown คลุมด้านหลัง ผูกเชือกที่เอวให้เรียบร้อย
- เมื่อสวมถุงมือทั้ง 2 ข้างแล้วประสานมือทั้ง 2 ข้างเข้าด้วยกันในระดับอก ส่วนที่ถือว่าปลอดภัยคือ บริเวณเสื้อด้านหลังได้ไหลถึงระดับเอว และแขนทั้ง 2 ข้างเท่านั้น

6. การปูผ้าปลอดเชื้อ

- พยายามส่งเครื่องมือ คีมและปูผ้าปลอดเชื้อ ด้านใกล้ตัวก่อนด้านไกลตัว
- โตะเครื่องมือที่คลุมผ้าปลอดเชื้อ บริเวณบนโตะ และผ้าคลุมปลอดเชื้อบนตัวผู้ป่วยเท่านั้นที่ปลอดเชื้อ บริเวณต่ำกว่าขอบโตะ หรือชายผ้าที่ต่ำกว่าขอบเตียง ถือว่าไม่ปลอดเชื้อ
- ไม่ควรสะบัดผ้าหรือโยนผ้า ในขณะที่เปิดของปลอดเชื้อ จะเกิดการปนเปื้อนจากฝุ่นละอองที่ฟุ้งกระจาย
- หลังทำความสะอาดผิวหนัง และทาน้ำยาระงับเชื้อที่ผิวหนังบริเวณที่จะทำผ่าตัดแล้ว จะมีการคลุมผ้าปลอดเชื้อ จะคลุมด้านใกล้ตัวก่อนไกลตัว รอบบริเวณผ่าตัดทั้ง 4 ด้าน ผ้าที่คลุมต้องหนาพอที่จะคงภาวะปลอดเชื้อไว้ตลอดระยะผ่าตัด ถ้ามีการเปื่อยขณะผ่าตัด ต้องคลุมผ้าปลอดเชื้อปิดทับอีกครั้ง ป้องกัน Ascending infection ที่บริเวณผ่าตัด

6. เครื่องชี้วัดคุณภาพ

เจ้าหน้าที่ห้องผ่าตัดสามารถปฏิบัติตามเทคนิคได้

7. เอกสารอ้างอิง

มาตรฐานการบริการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัด

8. ภาคผนวก